

«Затверджую»

Завідувач кафедри
Проф. Перегуда Є.В.

«16» травня 2022 р.

Розробник силабуса
Проф. Деревінський В.Ф.

СИЛАБУС

Актуальні питання українського державотворення

1) Шифр за освітньою програмою: ОК.07				
2) Навчальний рік: 2				
3) Освітній рівень: 3 освітньо-наукова				
4) Форма навчання: денна, заочна				
5) Галузь знань: 03 Гуманітарні науки				
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 032 історія та археологія				
7) Статус освітньої компоненти: обов'язкова				
8) Семестр: 3				
9) Контактні дані викладача: професор, доктор історичних наук, Василь Федорович Деревінський, derevinskyi.vf@knu.ua, 044 241 55 66, ауд 431 центрального корпусу КНУБА				
10) Мова викладання: українська				
11) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): «Філософія науки, техніки та архітектури», «Іноземна мова», «Академічна доброчесність та академічне письмо».				
12) Мета курсу: сформувати уявлення про причини й умови виникнення і еволюції держави, її найважливіших інститутів на різних етапах людської історії. В ході вивчення аспіранти знайомляться з основними концепціями історичного процесу. Однією з основних завдань курсу є формування історичної свідомості та навичок використання історичного знання і досвіду для розуміння минулого і сьогодення.				
13) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
1	ПРН02. Здатність продемонструвати глибинні системні знання і розуміння вітчизняного та зарубіжного наукового доробку та практичного досвіду, сучасної методологічно-методичної бази проведення наукових досліджень.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття	ІК ЗК.01 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
2	ПРН04. Здатність продемонструвати знання із наукової та професійної підготовки для підтвердження достатнього рівня компетентності у виборі методів наукових досліджень, оцінки їх наукової новизни та практичного значення при вирішенні спеціалізованих завдань в галузі.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08

3	ПРН05. Вміти виявляти зв'язки між сучасними науковими концепціями в суміжних предметних сферах для обґрунтування нових теоретичних та практичних рекомендацій для розв'язування науково-практичних задач в області теоретичних досліджень, застосовувати їх в галузі професійної діяльності.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
4	ПРН06. Вміти застосовувати універсальні навички дослідника, достатні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, дослідницько-інноваційної та/або науково-педагогічної діяльності за фахом та продукування нових ідей та методів, спрямованих на покращення науково-практичної діяльності в галузі.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
5	ПРН08. Володіти сучасними інформаційними технологіями для розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
6	ПРН09. Демонструвати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику, академічну доброчесність, повагу до різноманітності та мультикультурності в поєднанні з володінням передовими методиками викладання у вищій школі і постійним самовдосконаленням професійного та наукового рівня.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
7	ПРН10. Здатність ефективно працювати самостійно або в групі, вміння отримувати бажаний результат в умовах обмеженого часу з акцентом на професійну сумлінність і з дотриманням етичних міркувань, умінь та навички проводити моніторинг робіт та вчасно вносити корективи в план робіт за проектом.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
8	ПРН11. Здійснювати успішну інноваційну науково-технічну діяльність у соціально-орієнтованому суспільстві на основі міжособистісних взаємовідносин для	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ЗК.05

	максимального самовираження на основі терпимості, психологічної сумісності та етики поведінки.			ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
9	ПРН13. Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації на основі аналізу літературних джерел, патентних досліджень, повного циклу теоретичних і експериментальних досліджень, проведених за сучасними методиками.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.06 ФК.07 ФК.08
10	ПРН14. Виокремлювати актуальні історичні проблеми та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ФК.01 ФК.03 ФК.06 ФК.07 ФК.08
11	ПРН15. Комплексно розуміти особливості впливу історичних процесів на розвиток особистості, суспільства та держави.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.06 ФК.07 ФК.08
12	ПРН16. Комплексно розуміти важливість історичної національної пам'яті, соціально відповідальної діяльності на основі етичних міркувань (мотивів).	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.06 ФК.07

14) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
36	40		1	149	Іспит

Сума годин:

225

Загальна кількість кредитів ECTS

7,5

Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:

76

15) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції:

Змістовий модуль 1. Сутність та методологічні основи інтеграційних та трансформаційних процесів в Європі
Тема №1. Поняття «державотворення»

Тема №2. Давньоукраїнська державність IX – XII ст.
Тема №3. Руське королівство (Галицько-Волинське князівство) XII – першій половині XIV ст.
Тема №4. Українська державність у другій половині XIV – XV ст.
Тема №5. Запорізька Січ в державотворчому процесі
Тема №6. Українська державність середини XVII – XVIII ст.
Тема №7. Українська держава середини у 1917–1921 рр.
Тема №8. Україна в 1920–1980-х рр.
Тема 9. Відновлення української державності в 1990-х рр.
Змістовний модуль 2. Важливі фактори українського державотворення
Тема 10. Фактори українського державотворення
Змістовний модуль 3. Особистісний вимір українського державотворення
Тема №11. Історичні постаті та ідея державності

Практичні:

Змістовний модуль 4. Державотворчий процес в Україні: виклики і перспективи
Заняття 1: Державотворчий процес у слов'янських народів та українські землі
Заняття 2: Київська Русь на політичній карті світу
Заняття 3: Київ в системі координат імперського центру
Заняття 4: Удільний період Київської Русі в ракурсі загальноєвропейської феодалної роздробленості
Заняття 5: Роль особистості в історії Київської Русі
Заняття 6: Руське королівство в контексті європейських тенденцій утворення національних держав
Заняття 7: Проект Велике князівство Руське: підстави і перспективи
Заняття 8: Уклад Запорізької Січі: українські традиції та іноземні впливи
Заняття 9: Історичні постаті Запорізької Січі
Заняття 10: Українська держава другої половини XVII ст.: перспективи незалежного розвитку
Заняття 11: Гетьманська Україна в контексті подібних державних утворень Європи XVIII ст.
Заняття 12: Український та східноєвропейський державотворчий процес 1917 –1921 рр.: спільні і відмінні тенденції
Заняття 13: Вплив особистостей на революційні події 1917–1921 рр.: М. Міхновського, М. Грушевського, П. Скоропадського, С. Петлюри та ін.
Заняття 14: Створення гібридних державних утворень Радянською Росією та СРСР: історія та сучасність
Заняття 15: Феномен Карпатської України
Заняття 16: Державотворення в роки Другої світової війни: історичні прецеденти та специфіка
Заняття 17: Діяльність урядових структур у вигнанні: історичні аналогії, доцільність існування
Заняття 18: Традиції УРСР в новітній Українській державі
Заняття 19: Фактор 1 грудня 1991 р. в історії новітньої держави
Заняття 20: Особистості, які змінили хід події українського державотворення на межі двох тисячоліть

16) Основна література:

1. Бойко О.Д. Історія України: навч. посіб. / Бойко О.Д. – Київ: Академія, 2018. – 720 с.
2. Балушок В. З історії української етнічності (від «русинів» до «українців») / Балушок В. // Укр. іст. журн. – 2018. – № 2. – С. 163–178.
3. Горобець В. Гадяцький договір 1658 р. – чому угода так і не стала унією? (Про перспективи та проблеми реалізації проекту у 360–ліття його укладення) / Горобець В. // Укр. іст. журн. – 2018. – № 5. – С. 21–45.
4. Гречило А. Наш герб. Українські символи від княжих часів до сьогодення / Гречило А. – Київ: Родовід, 2018. – 399 с.
5. Історія Української держави: Гетьманат ранньомодерної доби / [відп.ред. Смолій В.]; НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Арій, 2018. – 720 с.
6. Каганов Ю. Конструювання «радянської людини» (1953–1991): українська версія / Каганов Ю. – Запоріжжя, 2019. – 432 с.
7. Мишак І.М. Хай буде Україна вільною: (державотворчий процес під час Української революції 1917–1921 років) / Мишак І. М.; Верховна Рада України. Ін-т законодавства. – Київ: [б. в.], 2018. – 140 с.
8. Пагіря О. Карпатська Україна в документах Другої Чехо-Словацької республіки: у 2 кн. / перекл. із чеської Ірина Забіяка; картограф Дмитро Вортман. – Львів: Україна Модерна; Видавництво Українського Католицького Університету, 2020. – 1220 с.
9. Український Гетьманат: нариси історії національного державотворення XVII–XVIII ст.: у 2 кн. / [редкол.: Смолій В. (відп. ред.), В. Горобець (заст. відп. ред.), Гуржій О. та ін.]; НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Ін-т історії України, 2018. – Кн. 1. – 610 с.; Кн. 2. – 580 с.

17) Додаткові джерела:

1. Літопис українського Донбасу. Донбас в часи Визвольних Змагань 1917–1921 років / упоряд. Косенко Ю. – Ічня: Формат, 2018. – 307 с.

Шифр Спеціальності 032	Назва спеціальності, освітньої програми 032 Історія та археологія	Сторінка 1 з 5
------------------------------	--	----------------

2. Новоринський В.М. На грані вічного болю. Галичина – Донбас. Два полюси в боротьбі за українську незалежність / Новоринський В. М. – Київ: КЛІО, 2018. – 301 с. 3. Селянське республікотворення періоду Української революції 1917–1921 рр.: [монографія] / Корновенко С. В. [та ін.]. – Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2019. – 219 с. 4. Соціополітичний простір ранньомодерної України : історичні нариси / [відп. ред. В. Смолій]; НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Ін-т історії України, 2018. – 622 с. 5. Трансформація української національної ідеї / упоряд. Доній О. –Київ: Наш формат, 2019. – 464 с. 6. Фан Р. Історія єврейської національної автономії в період Західно-Української Республіки: переклад їдиш видання 1933 р.: (Львів, видавнича спілка “Kultura”, редакція “Morgen”) / Фан Р. – Львів: Манускрипт, 2019. – 270 с.			
18) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):			
Поточне оцінювання		Підсумковий контроль	Сума
1 модуль	Контрольна робота		
30	20	50	100
19) Умови допуску до підсумкового контролю: Відвідування лекцій, виступи на семінарських заняттях, підготовка контрольної роботи, відсутність не відпрацьованих завдань. ● Політика щодо кінцевих термінів та перескладання: дотримання запланованого терміну здачі робіт є обов’язковою. Подані роботи після встановленого строку без поважних на це причин втрачають 20 балів. ● Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов’язковим. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття потрібно обов’язково відпрацювати шляхом підготовки додаткового есе. ● Політика зарахування балів. Аспіранти отримують бали під час лекційних і семінарських занять, виконання контрольних завдань (береться до уваги присутність, активність). ● Поточний контроль: Усне опитування в ході лекцій та практичних занять, перевірка завдань (у тому числі самостійної роботи), оцінювання правильності вирішення тестових та практичних завдань на семінарських заняттях. ● Підсумковий контроль: Підготовка до проведення комплексної контрольної роботи, або підсумкового контролю в іншій формі, розпочинається вже з перших занять під час обговорення питань розглянутої теми або поточної перевірки знань в ході самостійних робіт після кожного модуля. Для успішного подолання бар’єру підсумкового контролю необхідно повторити матеріал навчального курсу. Значною мірою допомагають аспіранту методичні рекомендації до навчального курсу та семінарських занять. Форми підсумкового контролю бувають різні, але, як правило, він проводиться у формі індивідуальної співбесіди шляхом постановки викладачем питань аспірантам або тестування їх знань. Важливими елементами для успішного складання аспірантами підсумкового контролю є вміння: робити власні висновки; порівнювати різні точки зору; класифікувати факти, події, прогнозувати наслідки; давати оцінку тому або іншому факту; уміти диференціювати, або інтегрувати знання по проблемі і від окремих складових до цілого, і навпаки).			
20) Політика щодо академічної доброчесності: ● контрольні роботи повинні бути самостійно підготовленими з належною унікальністю. Всі роботи проходять перевірку на оригінальність через відповідне програмне забезпечення. В роботі має бути 80% унікального тексту, оформленого згідно правил цитування.			
21) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни: https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2645			